

TITI LIVI
AB VRBE CONDITA

RECOGNOVIT
ET ADNOTATIONE CRITICA INSTRUXIT
ROBERTVS MAXWELL OGILVIE

TOMVS I. LIBRI I-V

OXONII
E TYPOGRAPHICO CLARENDONIANO

CONSPECTVS SIGLORVM

- P** = Pap. Oxyrh. 1379
V = Codex Veronensis
 rescriptus
M = Codex Mediceus
Vorm. = Codex Vormatiensis
 nunc deperditus
H = Codex Harleianus

Ω = consensus omnium codicum
N = consensus codicum Symmachianorum
Δ = consensus codicum *HWKEOPU*, uel eorum qui unoquoque
 loco extant
π = consensus codicum *EOPU*, uel eorum qui unoquoque loco
 extant

Gron. = I. F. Gronouius (1645)
Drak. = A. Drakenborch (1738)
 † = indicat locum desperatum
 < > = includunt supplementa textui quae credo necessaria

Hae sunt reliquiae quae supersunt codicis *V*, sed saepe mancae, semper obscurae: 3. 6. 5 ueniat...9. 3 regium, 11.5 offerrent...14. 3 impetus suos [cum], 18. 9 prius...22. 5 ab Aequis, 22. 8 in]de...23. 3 rapit, 23. 5 recipientis...24. 5 commea[tu, 26. 8 iugerum...27. 7 [n]ox aut, 29. 5 cum carmine...31. 2 iace[ret, 34. 6 unoquo]que...36. 1 personae, 37. 8 nobilis...38. 9 us[quam, 42. 3 inter...45. 6 ac[cendisset, 50. 13 Auen]tinum...51. 13 aiebant, 56. 11 et misericordia...57. 10 quib[us, 60. 10 fluctuan]tem...68. 8 Algidum, 4. 7. 2 tribunos...8. 3 an[nos, 9. 11 optuma]tes...15. 3 po[pulo, 16. 7 et uariis...18. 2 Tolumnius, 21. 3 ro]gationem...27. 4 acies, 33. 9 ab tergo...35. 8 ce[rtamina, 36. 3 ab urbe...37. 1 anno, 54. 3 Silius...57. 6 P. Cornelio, 57. 10 u]ero...59. 7 ne quis, 5. 2. 8 dictatoris...9. 1 ma[gistratum, 23. 6 trium]phusque...24. 10 quam, 27. 5 tui...28. 4 recenti, 30. 6 ut...33. 10 om[nia, 39. 5 barbaris...41. 10 caedem, 43. 4 frumentum...46. 6 auspicioque, 48. 9 gla]dius...51. 7 praetermissum, 52. 10 ueterum...53. 6 multitu[dinem, 54. 7 deimmou]isse...55. 5 similis.

T. LIVI AB VRBE CONDITA

PRAEFATIO

FACTVRVSNE operae pretium sim si a primordio urbis res populi Romani perscripserim nec satis scio nec, si sciam, dicere ausim, quippe qui cum ueterem tum uolgatam esse 2 rem uideam, dum noui semper scriptores aut in rebus certius aliquid allaturos se aut scribendi arte rudem uetustatem superaturos credunt. Vt cumque erit, iuuabit tamen rerum 3 gestarum memoriae principis terrarum populi pro uirili parte et ipsum consuluisse; et si in tanta scriptorum turba mea fama in obscuro sit, nobilitate ac magnitudine eorum me qui nomini officient meo consoler. Res est praeterea et 4 immensi operis, ut quae supra septingentesimum annum repetatur et quae ab exiguis profecta initiis eo creuerit ut iam magnitudine laboret sua; et legentium plerisque haud dubito quin primae origines proximaque originibus minus praebitura uoluptatis sint, festinantibus ad haec noua quibus iam pridem praeualentis populi uires se ipsae conficiunt: ego 5 contra hoc quoque laboris praemium petam, ut me a

Inscriptio TITI LIVI AB VRBE COND. LIBER ·I· HVIVS PRAEF. *M*:

TITI LIVI AB VRBE CONDITA LIB ·I· INCIPIT *P*:

TITI LIVI AB VRBE CONDITA PRIMAE DECADIS INCIPIT PRIMVS LIBER *U*:

Incip. praefatio Titii Liuii In libris Antiquitatum Ab urbe condita *O*

I operae pretium sim *Sabellicus*, coll. *Quint.* 9. 4. 74: sim operae pretium *N* (sed in *O* inter sim et operae interposita est clausula si a primordio . . . perscripserim quam suo loco restituit *O*^c) 3 et ipsum *N*: ante ipsum add. me *M*^{cs}, id est me *O*^{sl} sit *Δ*: est *M* eorum me *MPU*: eorum *HOE*: eorum meo *M*^c *Gron.* meo *N*: me *M*^c *Gron.* 4 sint] sunt *M*

conspectu malorum quae nostra tot per annos uidit aetas, tantisper certe dum prisca illa tota mente repeto, auertam, omnis expers curae quae scribentis animum, etsi non flectere a uero, sollicitum tamen efficere posset.

6 Quae ante conditam condendamue urbem poeticis magis decora fabulis quam incorruptis rerum gestarum monumentis traduntur, ea nec adfirmare nec refellere in animo
7 est. Datur haec uenia antiquitati ut miscendo humana diuinis primordia urbium augustiora faciat; et si cui populo licere oportet consecrare origines suas et ad deos referre auctores, ea belli gloria est populo Romano ut cum suum conditorisque sui parentem Martem potissimum ferat, tam et hoc gentes humanae patiantur aequo animo quam
8 imperium patiuntur. Sed haec et his similia utcumque animaduersa aut existimata erunt haud in magno equidem
9 ponam discrimine: ad illa mihi pro se quisque acriter intendat animum, quae uita, qui mores fuerint, per quos uiros quibusque artibus domi militiaeque et partum et auctum imperium sit; labante deinde paulatim disciplina uelut dissidentes primo mores sequatur animo, deinde ut magis magisque lapsi sint, tum ire coeperint praecipites, donec ad haec tempora quibus nec uitia nostra nec remedia
10 pati possumus peruentum est. Hoc illud est praecipue in cognitione rerum salubre ac frugiferum, omnis te exempli documenta in inlustri posita monumento intueri; inde tibi tuaeque rei publicae quod imitere capias, inde foedum
11 inceptu foedum exitu quod uites. Ceterum aut me amor negotii suscepti fallit, aut nulla unquam res publica nec maior nec sanctior nec bonis exemplis ditior fuit, nec in quam ciuitatem tam serae auaritia luxuriaque immigrauerint, nec ubi tantus ac tam diu paupertati ac par-
12 simoniae honos fuerit. Adeo quanto rerum minus, tanto

5 illa tota *H*: tota illa *Mπ* 9 labante *Gron.*: labente *N* dis-
sidentes *M^cU*: dissidentis *OEPH*: dis+identis *M* (discidentis?): desidentes
Philelfus: discedentis *Bayet* 11 serae] sere *MH*: sera *π*: sero *dett. aliq.*
Novák, sed cf. Löfstedt, Synt. 2. 369

minus cupiditatis erat: nuper diuitiae auaritiam et abundantes uoluptates desiderium per luxum atque libidinem pereundi perdendique omnia inuexere. Sed querellae, ne tum quidem gratae futurae cum forsitan necessariae erunt, ab initio certe tantae ordiendae rei absint: cum bonis potius
13 ominibus uotisque et precationibus deorum dearumque, si, ut poetis, nobis quoque mos esset, libentius inciperemus, ut orsis tantum operis successus prosperos darent.

13 ominibus] omnibus *HE*